

***Statenstuk* 2008-314**

Vaststelling gewijzigde Reglementen voor de waterschappen Hunze en Aa's, Noorderzijlvest, Reest en Wieden en Velt en Vecht

Voorgestelde behandeling:

- Statencommissie Omgevingsbeleid op 16 januari 2008
- provinciale staten op 6 februari 2008
- fatale beslisdatum: 6 februari 2008

Voorgestelde status: **A-stuk**

Behandeld door de heer E. Koerts, telefoonnummer (0592) 36 58 95, e-mail e.koerts@drenthe.nl
Portefeuillehouder: T. Klip-Martin

Inleiding

Per 1 januari 2008 treedt naar verwachting de herziene Waterschapswet (Wet modernisering waterschapsbestel) in werking. Als gevolg hiervan moeten de provinciale waterschapsreglementen worden aangepast. Het implementatietraject kent een strakke tijdsplanning. Dit in verband met de landelijke waterschapsverkiezingen in het najaar van 2008. De planning voorziet in de inwerkingtreding van de nieuwe reglementen op 1 april 2008. Dat betekent dat de reglementen nu (februari 2008) ter vaststelling worden aangeboden. Bij het opstellen van de reglementen is gebruikgemaakt van het modelreglement dat het IPO in overleg met de Unie van Waterschappen heeft opgesteld. De nadere invulling van het reglement is tot stand gekomen in nauw overleg met de provincies Groningen, Overijssel en Fryslân en de waterschappen.

De reglementen voor de waterschappen Hunze en Aa's en Noorderzijlvest zullen, op grond van artikel 6 van de Waterschapswet, bij gemeenschappelijk besluit van provinciale staten van Groningen en Drenthe (en Fryslân voor Noorderzijlvest) worden vastgesteld. De reglementen voor de waterschappen Reest en Wieden en Velt en Vecht zullen op grond van artikel 6 van de Waterschapswet bij gemeenschappelijk besluit van Drenthe en Overijssel worden vastgesteld.

Advies

1. Kennisnemen van de zienswijzen en de beantwoording.
2. De gewijzigde Reglementen voor de waterschappen Hunze en Aa's, Noorderzijlvest, Reest en Wieden en Velt en Vecht vaststellen.
3. De reglementen ter goedkeuring aanbieden aan de minister van verkeer en waterstaat.

Meetbaar/Beoogd beleidseffect

De waterschappen beschikken op 1 april 2008 over op de herziene Waterschapswet aansluitende reglementen.

Argumenten

1. Op 11 september 2007 hebben gedeputeerde staten van Drenthe, Overijssel, Groningen en Fryslân de ontwerpreglementen vastgesteld. Van 20 september 2007 tot en met 2 november 2007 hebben de reglementen ter inzage gelegen. Van de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen hebben vier organisaties gebruikgemaakt. Er zijn geen zienswijzen ontvangen van particulieren/burgers.
Op 4 december 2007 hebben gedeputeerde staten de reacties op de zienswijzen vastgesteld. De reactienota is als bijlage bij dit voorstel gevoegd. Per zienswijze wordt een reactie gegeven en wordt aangegeven of deze geleid heeft tot een wijziging van de ontwerpreglementen. De organisaties die een zienswijze hebben ingediend, ontvangen na vaststelling door uw staten een exemplaar van deze reactienota.
2. De aanpassing van de reglementen heeft met name betrekking op vijf onderwerpen. Deze worden hierna puntsgewijs weergegeven met een samenvatting van wat er in de reglementen is opgenomen. In de toelichting van dit voorstel wordt uitgebreid op de verschillende zaken ingegaan.

- I. Gewenste omvang van het algemeen bestuur (AB).
In de huidige situatie tellen de AB's van de waterschappen Hunze en Aa's en Noorderzijlvest beide 30 zetels, het AB van waterschap Reest en Wieden 25 zetels en het AB van waterschap Velt en Vecht 21 zetels.
Voorgesteld wordt om de zetelaantallen voor Hunze en Aa's, Noorderzijlvest en Reest en Wieden terug te brengen naar 23 en het zetelaantal voor Velt en Vecht te handhaven.
- II. Er moeten in het reglement minimaal 7 en maximaal 9 zetels worden toegeedeeld aan specifieke belangencategorieën.
Deze zogenaamde geborgde zetels worden toebedeeld aan bedrijven, bos- en natuurterreinbeheerders, agrariërs en overige ongebouwd. De niet-geborgde zetels zijn voor de categorie ingezetenen. Voorgesteld wordt om de waterschappen Hunze en Aa's, Noorderzijlvest en Velt en Vecht 7 geborgde zetels toe te kennen en het waterschap Reest en Wieden 8 zetels. De verdeling geschiedt op basis van de economische waarde van de onroerende zaak.
- III. In het reglement moeten de organisatie(s) worden aangewezen die de kandidaten voor de geborgde zetels voor de specifieke belangencategorieën mogen benoemen.
Voor de categorieën natuur en bedrijven zijn respectievelijk Het Bosschap en de Kamers van Koophandel wettelijk de aangewezen partijen om kandidaten voor hun categorie te benoemen. Voor de categorie agrariërs en overig ongebouwd moet een belangenorganisatie in de reglementen worden benoemd.
In het land is een aantal (belangen)organisaties te benoemen die op het agrarisch terrein actief zijn. Aan de provincies de keuze om te bepalen welke organisatie de kandidaten mag benoemen. Gekozen wordt om voor alle waterschappen LTO-Noord te benoemen als organisatie die de kandidaten mag benoemen vanwege de hoge dekkingsgraad van LTO.
- IV. In het reglement moet door de provincie een keuze worden gemaakt voor het al dan niet behouden van de kiesdistricten.
Gekozen wordt om voor alle waterschappen kiesdistricten achterwege te laten.
- V. De maximale omvang van het dagelijks bestuur.
Het dagelijks bestuur moet niet groter zijn dan strikt noodzakelijk. In de reglementen worden derhalve de dagelijks besturen vastgesteld op vier.

Uitvoering

Tijdsplanning

Na vaststelling door uw staten zal de minister van verkeer en waterstaat, overeenkomstig artikel 7 van de Waterschapswet, de reglementen moeten goedkeuren. Na deze goedkeuring zal door de waterschappen zo spoedig mogelijk worden gestart met de voorbereidingen van de verkiezingen die in oktober/november 2008 zullen worden gehouden.

Financiën

N.v.t.

Monitoring en evaluatie

N.v.t.

Extern betrokkenen

De provincies Groningen, Overijssel en Fryslân en de waterschappen Hunze en Aa,s Noorderzijlvest, Reest en Wieden en Velt en Vecht.

Communicatie

Na ministeriële goedkeuring moeten de reglementen worden afgekondigd in het Provinciaal blad.

Bijlagen

1. De reactienota (Behandeling van de zienswijzen).
2. De reglementen van de waterschappen.

Ter inzage in de leeskamer

1. Overzichtskaarten waar in de reglementen naar wordt verwezen.
2. Verslagen van de artikel 3 en 4 overleggen (op grond van de Waterschapswet).
3. De zienswijzen.
4. Verslagen artikelen 3 en 4 overleggen.

Assen, 6 december 2007

Kenmerk: 49/5.5/2007015259

Gedeputeerde staten van Drenthe,

A.L. ter Beek, voorzitter

J.M. Imhof, secretaris

In het kort

Naar verwachting zal de herziene Waterschapswet per 1 januari 2008 in werking treden. Als gevolg daarvan moeten alle provinciale waterschapsreglementen worden aangepast. De aanpassing van de reglementen spitst zich toe op een vijftal onderwerpen.

1. De gewenste omvang van het algemeen bestuur (AB).
2. Er moeten in het reglement minimaal 7 en maximaal 9 zetels worden toegeedeeld aan specifieke belangencategorieën. Deze zogenaamde geborgde zetels worden toebedeeld aan bedrijven, bos- en natuurterreinbeheerders en agrariërs en overige ongebouwd. De niet-geborgde zetels zijn voor de categorie ingezetenen. De provincie moet in het reglement het aantal geborgde zetels te bepalen en dit aantal zetels toewijzen aan de specifieke belangencategorieën.
3. In het reglement moeten de organisatie(s) worden aangewezen die de kandidaten voor de geborgde zetels voor de specifieke belangencategorie agrariërs en overig ongebouwd mogen benoemen.
4. In het reglement moet door de provincie een keuze worden gemaakt voor het al dan niet behouden van de kiesdistricten.
5. Aantal leden dagelijks bestuur.

In de reglementen zijn de volgende uitgangspunten vastgelegd.

Tabel 1

	Omvang AB	Borging	Agrarisch/bedrijven/natuur	Kiesdistricten	Aanwijzing organisatie	Omvang DB
Velt en Vecht	21	7	3 / 3 / 1	Nee	LTO	4
Reest en Wieden	23	8	4 / 3 / 1	Nee	LTO	4
Hunze en Aa's	23	7	4 / 2 / 1	Nee	LTO	4
Noorderzijvest	23	7	4 / 2 / 1	Nee	LTO	4

Ad 1. Omvang algemeen bestuur

De wet maximeert de omvang van het algemeen bestuur op 30 leden. Het minimumaantal leden is 18. In de huidige situatie tellen de AB's van de waterschappen Hunze en Aa's en Noorderzijvest beide 31 zetels, Reest en Wieden 25 zetels en Velt en Vecht 21 zetels. Een verkleining van het huidige algemene bestuur is wenselijk. Een waterschap is geen algemene democratie, maar een functioneel bestuursorgaan, met een beperkte taak en een beperkt gebied. De waterschappen worden als functionele democratie ingekaderd door de algemene democratie, de provincies. Ook is er de landelijk trend om de algemeen besturen van bestuursorganen te verkleinen en slagvaardiger te maken.

Bij de bepaling van het totaalaantal zetels in de algemene besturen dient steeds het wettelijk uitgangspunt voor ogen te worden gehouden, dat - in het voetspoor van de gangbare tendens bij de algemene bestuursorganen gemeenten en provincies - in beginsel gestreefd moet worden naar een verkleining van de algemene besturen van waterschappen. Deze tendens tot het verkleinen van het aantal bestuursleden is ook in de Waterschapswet doorgevoerd door een maximum te stellen aan het omvang van het algemeen bestuur. Een bezetting van het maximale aantal van 30 leden is niet passend in deze tijd waar een slagvaardige en efficiënte overheid gevraagd wordt. Een verkleining van de algemene besturen van de waterschappen bevordert de doelmatigheid en slagvaardigheid van de besluitvorming.

Vervolgens kijkend naar de regionale differentiatie (aantal hectares, aantal km wateroppervlak, aantal km sloot, aantal km dijk, aantal installaties, aantal inwoners, weergegeven in tabel 2), betekent dit het aantal zetels zoals dat in tabel 1 is opgenomen.

Tabel 2

	Reest en Wieden	Velt en Vecht	Hunze en Aa's	Noorderzijvest
Inwoners	220.000	200.000	425.000	375.000
Oppervlakte (ha)	137.500	90.000	213.000	144.000
Watergangen (km)	2.245	1.200	4.060	2.551
Zuiveringsinstallaties	8	7	17	18
Primaire waterkering (km)	34	0	28	74

Ad 2. Aantal geborgde zetels en verdeling geborgde zetels

Aantal geborgde zetels

In de wet is, naast de invoering van een lijstenstelsel, voor geborgde zetels gekozen, waarbij de bestuursleden worden benoemd in plaats van gekozen. Er moeten volgens de wet in het reglement minimaal 7 zetels en maximaal 9 zetels worden toegeedeeld aan specifieke belangencategorieën (te weten bedrijven, bos- en natuurterreinbeheerders en agrariërs en overig ongebouwd, dit zijn de zogenoemde "geborgde zetels"). De overige, niet-geborgde, zetels zijn voor de categorie ingezetenen. In het reglement staat dat 7 respectievelijk 8 (Velt en Vecht) zetels worden toegeedeeld.

Verdeling geborgde zetels

Doel van de geborgde zetels is het zeker stellen van de vertegenwoordiging van alle onderscheiden belangen in het waterschapsbestuur. De provincie dient bij de bepaling van de aantallen zetels per categorie rekening te houden met de mate van het belang van elke categorie. Artikel 13, tweede lid, van de Waterschapswet formuleert het als volgt: "voor de bepaling van het aantal vertegenwoordigers van elk van de in artikel 12 bedoelde categorieën wordt in aanmerking genomen de aard en omvang van het belang of de belangen die de categorie heeft bij de uitoefening van de taken van het waterschap". De aard en omvang van het belang of de belangen die een categorie heeft bij de uitoefening van de taken van het waterschap moet dus op grond van de wet in aanmerking worden genomen bij de bepaling van het aantal vertegenwoordigers van elk van de geborgde categorieën. De omvang van de betaling door een categorie is volgens de Memorie van toelichting als zelfstandig criterium uit het wetsartikel (artikel 13) geschrapt, omdat het geen direct afwegingscriterium meer is voor de mate van zeggenschap. Het accent ligt tegenwoordig op enerzijds de relatie belang-betaling (wie belang heeft betaalt) en anderzijds op de relatie belang-zeggenschap (wie belang heeft, heeft zeggenschap) en minder op de relatie betaling-zeggenschap. Met het verdwijnen van de symmetrie in de categorieën bij betaling en zeggenschap is een directe relatie immers niet meer mogelijk. Het gegeven dat bijvoorbeeld betaald wordt naar de mate van vervuiling door bedrijven kan op grond van de moderne invulling van de trits niet leiden tot het daardoor hebben van meer zeggenschap. Datzelfde geldt voor betaling in natura door natuurinstanties en agrariërs (bijvoorbeeld het leveren van een rol in het waterbeheer door agrariërs door sloten te onderhouden, baggerspecie "om niet" op het land te ontvangen etc. of het spelen van een rol in de aanpak van wateropgaven door natuur (waterberging, verdrogingsbestrijding)). Volgens de Memorie van toelichting (pagina 16) bij het wetsvoorstel kan de omvang van de betaling slechts een rol spelen als controlefactor.

Als grondslag voor het bepalen van het belang dat een categorie heeft bij de uitoefening van de taak van het waterschap dient een objectief criterium gevonden te worden. Dat is de economische waarde geworden.

De methode van de economische waarde geeft een goede weergave van de aard en de omvang van het door het waterschap te beschermen belang. Daarnaast is het een eenvoudige en transparante methode die aansluit bij de nieuwe financieringssystematiek. Vervolgens kan gekeken worden of er bestuurlijke overwegingen zijn om het zetelaantal te corrigeren. Reden voor bestuurlijke correctie zou gerechtvaardigd kunnen worden geacht indien bijvoorbeeld ongebouwd weinig economische waarde zou hebben, terwijl die categorie in zeer grote mate inkomensafhankelijk is bij de taakuitoefening door het waterschap. Gezien het grote areaal landbouwgrond in onze provincie speelt deze bestuurlijke correctie geen rol. Ook hebben wij voor de categorieën natuur en ongebouwd geen reden gevonden om het zetelaantal te corrigeren. Met een verdeling op basis economische waarde is één zetel voor bos en natuur het hoogst haalbare.

Volgens de wet krijgt elke categorie minimaal 1 zetel. De specifieke belangencategorieën hebben daarnaast de mogelijkheid om via het lijstenstelsel extra zetels te bemachtigen.

Ad 3. Aanwijzen benoemende instantie voor agrarisch en overig ongebouwd

In het reglement moet de organisatie (of organisaties) worden aangewezen die de kandidaten voor de geborgde zetels voor de specifieke belangencategorie agrariërs en overig ongebouwd mogen benoemen. Deze organisatie moet representatief zijn en continuïteit hebben. (Voor de categorie bedrijven zal de benoeming van de kandidaten plaatsvinden door de Kamer van Koophandel. Voor natuurterreinbeheerders zal het Boschap worden belast met de benoeming van kandidaten. Dit is beide bij wet geregeld.) Voor het aanwijzen van de benoemende instantie voor het Agrarisch en Overig ongebouwd wordt LTO-Noord aangewezen. LTO-Noord heeft binnen alle betrokken waterschappen een hoge dekkingsgraad. Het aanwijzen van LTO-Noord als benoemende instantie ligt daarom voor de hand.

Ad 4. Kiesdistricten

Gedeputeerde staten sluiten zich aan bij de opvatting van de wetgever dat vanuit democratisch oogpunt verkiezingen over het hele waterschapsgebied de voorkeur genieten. Door het instellen van kiesdistricten wordt immers de invloed van de kiezer op het verkiezingsproces op een aantal manieren beperkt: de verdeling van de zetels over het gebied wordt niet aan de kiezer overgelaten (is vooraf reglementair vastgelegd), belangengroepen die in het gehele waterschap mee willen doen hebben te maken met extra beperkingen (moeten in meer kieskringen een lijst indienen), het verkiezingsproces wordt ingewikkelder en daardoor minder transparant voor de kiezer. Daarnaast zullen de verkiezingen qua organisatie ingewikkelder en duurder worden. Ook is het zo dat als er kiesdistricten worden ingesteld, van tevoren het aantal zetels voor dat kiesdistrict is vastgelegd. Een hoge of lage opkomst is dan niet meer bepalend voor de zetelverdeling.

Ad 5. Aantal leden dagelijks bestuur

Niet voortvloeiend uit de nieuwe Waterschapswet, maar wel van belang is het aantal leden voor het dagelijks bestuur (exclusief de voorzitter). Hierbij kan het minimum- en het maximaantal worden aangegeven.

In het reglement wordt het maximumaantal vastgesteld op 4 (exclusief de voorzitter) en wordt het minimum vastgesteld op 2 (het wettelijk minimum). Het dagelijks bestuur moet niet groter zijn dan strikt noodzakelijk. Daarnaast is in het reglement opgenomen dat ontheffing kan worden verleend van de verplichting dat DB-leden uit het AB worden gekozen. Dit maakt het mogelijk dat dagelijks bestuursleden van buiten het AB kunnen worden benoemd.

Procedure

Voor het wijzigen van reglementen van waterschappen is op grond van artikelen 3 en 4 van de Waterschapswet tweemaal een bestuurlijk overleg verplicht. In het “artikel 3-overleg” treden gedeputeerde staten vóór de bepaling van hun standpunt in overleg met het dagelijks bestuur van het waterschap of de waterschappen die het betreffen. Deze overleggen hebben in februari 2007 plaatsgevonden. In het daaropvolgende “artikel 4-overleg” wordt het standpunt van gedeputeerde staten in een overleg met het dagelijks bestuur van het waterschappen kenbaar gemaakt. Eind juni en begin juli heeft artikel 4-overleg plaatsgevonden. De dagelijks besturen van de waterschappen hebben op grond van artikel 4 van de Waterschapswet ingestemd met de voorontwerpreglementen. Na vaststelling van de reglementen zullen deze ter goedkeuring naar de minister worden gezonden. Tegen deze goedkeuring van het besluit (tot wijziging van de taak of het gebied van een waterschap) staat beroep open bij de Raad van State op grond van artikel 5, tweede lid, van de Waterschapswet.

Provinciale staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van gedeputeerde staten van Drenthe van 6 december 2007, kenmerk 49/5.5/2007015259;

gelet op artikel 6 van de Waterschapswet;

BESLUITEN:

de gewijzigde reglementen voor de waterschappen Hunze en Aa's, Noorderzijlvest, Reest en Wieden en Velt en Vecht vast te stellen.

Assen, 6 februari 2008

Provinciale staten voornoemd,

, griffier

, voorzitter

ga.coll.

REACTIENOTA

Behandeling van zienswijzen op de
ontwerpreglementen voor de waterschappen
Hunze en Aa's, Noorderzijvest, Reest en Wieden en Velt en Vecht

Gedeputeerde staten van Drenthe en
de Commissies ex artikel 6 van de Waterschapswet voor de waterschappen voornoemd

Inleiding

Van 20 september tot en met 2 november 2007 hebben gedeputeerde staten (verder GS) en de Commissie ex artikel 6 (verder Cie) op grond van artikel 4 van de Waterschapswet ontwerpbesluiten tot vaststelling van de reglementen voor de waterschappen Hunze en Aa's, Noorderzijlvest, Reest en Wieden en Velt en Vecht voor inspraak ter inzage gelegd (Afdeling 3.4 van de Awb).

Van deze mogelijkheid om zienswijzen in te dienen hebben navolgende instanties gebruikgemaakt. Per zienswijze wordt een reactie gegeven en wordt aangegeven of dit geleid heeft tot wijziging van de ontwerpreglementen. Degene die van de inspraak gebruik hebben gemaakt, ontvangen, na vaststelling door provinciale staten (PS), een exemplaar van deze Reactienota.

Samenvatting van de zienswijzen en commentaar

I. Drents Particulier Grondbezit

Ontvangen op 30 oktober 2007

Samenvatting zienswijze

In het voorstel wordt geen gebruikgemaakt van het maximaal mogelijke aantal geborgde zetels van 9. Het is wenselijk voor de categorie natuur om een extra geborgde zetel beschikbaar te stellen. Dit is relevant omdat er in een aantal waterschappen de komende jaren extra veel werkzaamheden over grote oppervlakten plaats moeten vinden voor onder andere waterberging, omzetten van landbouwgronden in natuurgronden en de voortzetting van de inrichting van natuur.

Commentaar

Tot op heden vormden de eigenaren van natuurterreinen geen aparte categorie. Zij hebben bij sommige waterschappen wel een kwaliteitszetel binnen de categorie eigenaren/ongebouwd. In de nieuwe systematiek worden zij erkend als een zelfstandige belangengroep. Dit is een belangrijke vooruitgang, want hiermee wordt hun positie in het bestuur versterkt.

De provincie moet 7 tot 9 geborgde zetels over 3 specifieke categorieën verdelen. Voor de Drentse waterschappen kiest de provincie voor een verdeling op basis van economische waarden. Deze methode geeft goed weer wat de aard en omvang van, het door het waterschap te beschermen, belang is. Daarnaast is het een eenvoudige en transparante methode die aansluit bij de nieuwe financieringssystematiek.

Er kunnen redenen zijn om een bestuurlijke correctie toe te passen. Voor de waterschappen Hunze en Aa's, Noorderzijlvest en Velt en Vecht zijn geen argumenten aanwezig om een correctie in het voordeel van natuur toe te passen. Deze 3 waterschappen kennen, in vergelijking met andere waterschappen, relatief weinig bos en natuur. Met een verdeling, op basis van economische waarde, is een 1 zetel het hoogst haalbare.

Evenmin is er, gelet op de borging van de natuurbelangen, aanleiding om een correctie toe te passen voor waterschap Reest en Wieden, ondanks de grote oppervlakte bos en natuurterreinen. De status van het Dwingelderveld, het Drents Friese Woud en de Weerribben als Nationaal Park is op zich al een zekere borging van het natuurbelang. (Overigens is met een verdeling op basis van economische waarde ook in Reest en Wieden 1 zetel het hoogst haalbare).

Conclusie

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om de ontwerpreglementen voor de waterschappen aan te passen.

II. LTO Noord

Ontvangen op 2 november 2007

Samenvatting zienswijze

Voor ongebouwd zijn 4 respectievelijk 3 (Velt en Vecht) geborgde zetels gereserveerd. Dat is een bescheiden afspiegeling van het grote belang dat de sector heeft bij de uitvoering van de taken van het waterschap. Aan de ene kant is minder zeggenschap ook logisch gevolg van de wijziging van de financieringssysteem waardoor ongebouwd minder gaat betalen. Aan de andere kant is er geen bedrijfstak die zo met haar economische resultaat afhankelijk is van een adequaat peilbeheer als de agrarische sector. (...) Daarbij komt dat de landbouw als grootste grondgebruiker een belangrijke bijdrage levert aan het landschap en de cultuurhistorie. Op basis van het voorgaande hadden wij op een groter aantal zetels voor onze sector gerekend, maar wij begrijpen dat dit aantal in relatie tot andere zetels een compromis is.

LTO hecht veel waarde aan een functioneel en efficiënt opererend. Met de voorgestelde omvang van de algemene besturen is een goede balans gevonden in de bestuurskosten en de representativiteit van het bestuur. (...) LTO Noord pleit derhalve voor een onverkorte vaststelling van het voorgenomen reglement.

Commentaar

Wij zijn verheugd dat LTO Noord zich kan vinden in de ontwerpreglementen.

III. Kamer van Koophandel, VNO/NCW Noord en MKB Noord (hierna KvK)

Ontvangen op 25 oktober 2007

Samenvatting zienswijze

- 1. Het waterschap vervult de kerntaken in een steeds bredere context. Het watersysteembeheer en de waterzuivering laten een sterke groei zien in budgettaire omvang en de hoogte van de omslag en heffing. Tegelijkertijd loopt het aantal betalende categorieën terug en zal de heffing voor gebouwd in Groningen en Drenthe grosso modo verdubbelen. Dit betekent dat het bedrijfsleven een steeds groter belang heeft bij het de taakinvulling van het waterschap en hiervoor ook fors meer zal gaan betalen. De KvK is van mening dat aan de mate van betaling via omslag en heffing duidelijk het belang van een belangencategorie bij het waterschapswerk afgemeten kan worden. Naar hun mening is het onjuist om in de toelichting bij het conceptreglement te stellen dat het onderscheid tussen taken en heffingen in de huidige waterschapsstructuur niet meer relevant is en niet meer past bij de hedendaagse praktijk van het watersysteembeheer.*
- 2. Vanwege het functionele karakter van het waterschap is het principiële onjuist dat bij de verdeling van de geborgde zetels als grondslag voor het bepalen van het belang is gekozen voor de economische waarde van de onroerende zaak. Met deze keuze wordt het belang bij de zuiveringstaak uitgesloten terwijl er nadrukkelijk sprake is van een all-in waterschap. De economische waarde is geen goede indicator omdat ook de grote waarde van infrastructuur zwaar meeweegt. Hier staan maar relatief weinig waterschapslasten tegenover. Het all-in waterschap heeft nadrukkelijk een bredere taakstelling dan alleen het beschermen van de economische waarden.*

De verdeling van de geborgde zetels dient op de bredere basis van watersysteembeheer en waterzuivering gebaseerd te worden.

- 3. In de nieuwe constellatie zal, gerekend naar de beide hoofdtaken, de categorie bedrijven verreweg de groots betalende categorie zijn. KvK is van mening dat dit vertaald moet worden in te minste 3 geborgde zetels. Hiervoor wordt gewezen op het gebied van Noorderzijlvest en Hunze en Aa's, het economische kerngebied van Noord-Nederland. In die gebieden zit 1/3 deel van de totale noordelijke werkgelegenheid. Het is naar oordeel van de KvK vreemd dat de categorie bedrijven dan met slechts 2 zetels in het bestuur van ieder waterschap zit. In de conceptreglementen van de andere 3 noordelijke waterschappen wordt voorgesteld 3 zetels toe te wijzen aan bedrijven. De grote economische concentratie in dit gebied geeft aan dat er vanuit deze sector een zeer groot belang bij het waterschapswerk is.*
- 4. De redenering dat de 3 geborgde categorieën samen niet meer dan 7 zetels nodig hebben omdat ze ook zetels kunnen verwerven binnen de categorie ingezetenen, vindt de KvK wat te gemakkelijk gedacht. De toekenning van geborgde zetels mag niet gebaseerd zijn op het feit dat sommigen van de geborgde categorieën hun minimale zetelaantal wel zullen vergroten door meer zetels te verwerven in de categorie ingezetenen.*
- 5. Per 1 januari 2008 zal er sprake zijn van een Kamer van Koophandel voor geheel Noord-Nederland. Er wordt de suggestie gedaan in de tekst van het reglement op te nemen: Kamer van Koophandel Noord-Nederland.*
- 6. De KvK vindt het nadrukkelijk van belang in het reglement wordt vermeld dat ter zake de samenstelling van het dagelijks bestuur het van belang is dat de geborgde categorieën ten minste gezamenlijk 1 zetel in het dagelijks bestuur kunnen vervullen.*

Commentaar

1. Sinds de totstandkoming van de Waterschapswet in 1991 hebben zich veel belangrijke ontwikkelingen in het waterbeheer voorgedaan. Denk aan het beleidsconcept Integraal waterbeheer, de Kaderrichtlijn Water en WB21 dat is uitgewerkt in het Nationaal Bestuursakkoord Water maar ook WB 21. Bovendien is het aantal waterschappen van 200 teruggebracht naar 26 all-in waterschappen. Vrijwel ieder jaar waren er fusies aan de orde. De huidige Waterschapswet past dan ook niet meer bij de huidige taakopvatting en invulling van de waterschappen. Daarnaast was er een uitdrukkelijke wens om tot een vereenvoudiging van het waterschapsbestel te komen en dat heeft geleid tot een moderne invulling van de aloude trits "belang-betaling-zeggenschap" in de Waterschapswet. Daarbij speelden meer dan vroeger, bestuurlijke overwegingen een rol: transparantie en herkenbaarheid van het waterschapsbestuur voor de burger en een robuust, doorzichtig en eenvoudiger financieringssysteem.

Bij de moderne invulling van de trits wordt rekening gehouden met de 2 hoofdtaken van het waterschap: zowel de zorg voor het watersysteem als de zorg voor de afvalwaterzuivering. Doordat beide taken verschillende belangengroepen kennen en daarnaast de heffing op verschillende principes gebaseerd is, ligt het accent tegenwoordig veeleer op enerzijds de relatie belang-betaling (wie belang heeft, betaalt) en anderzijds op de relatie belang-zeggenschap (wie belang heeft, heeft zeggenschap) en minder op de relatie betaling-zeggenschap.

Betaling en zeggenschap zijn beide een afgeleide van het belang, echter zonder een strikte onderlinge relatie. Zowel de belangengroepen die onderscheiden worden bij het watersysteembeheer als de lozers moeten vertegenwoordigd zijn in het waterschapsbestuur, omdat beide groepen be-

lang hebben bij de taakuitoefening van het waterschap. Dat gegeven leidt er echter niet meer vanzelfsprekend toe dat iedere specifieke categorie die bij de betaling onderscheiden wordt, ook een vooraf bepaald aantal zetels in het bestuur krijgt, zoals dat nu wel het geval is.

In artikel 13, tweede lid, van de nieuwe Waterschapswet is vastgelegd dat de aard en de omvang van het belang of de belangen die een categorie heeft bij de uitoefening van de taken van het waterschap in aanmerking worden genomen bij de bepaling van het aantal vertegenwoordigers van elk van de geborgde categorieën. Dit betekent dat de omvang van de betaling door een categorie als zelfstandig criterium voor de zeteltoedeling uit de wet is geschrapt, omdat het met de huidige invulling en herijking van de trits geen direct afwegingscriterium meer is voor de mate van zeggenschap. Met het verdwijnen van de directe symmetrie in de categorieën bij betaling en zeggenschap is een directe relatie immers niet meer mogelijk. Op grond hiervan relateren wij de verdeling van de geborgde zetels niet meer rechtstreeks aan de betaling. Als grondslag voor het bepalen van het belang dat een categorie heeft bij de uitoefening van de taak van het waterschap dient een objectief criterium gehanteerd te worden. Dat is de economische waarde geworden. Vervolgens is gekeken of er bestuurlijke overwegingen zijn om het zetelaantal te corrigeren. Net zo min als wij die voor de categorie natuur of ongebouwd hebben gevonden, zijn die naar ons oordeel ook niet aanwezig voor bedrijfsgebouwd. Reden voor een bestuurlijke correctie zou gerechtvaardigd kunnen worden geacht indien bijvoorbeeld ongebouwd weinig economische waarde zou hebben, terwijl die categorie in zeer grote mate inkomensafhankelijk is bij de taakuitoefening door het waterschap. Dit belang is heel specifiek en onderscheid zich in die zin van het bedrijfsleven dat de taakuitoefening door het waterschap voor bedrijven een basisvoorwaarde is om te kunnen functioneren, maar de inkomensafhankelijkheid daar veel minder direct speelt. Gezien het grote areaal landbouwgrond in onze provincie speelt deze bestuurlijke correctie geen rol. Gelet op het feit dat de trits belang-betaling-zeggenschap in de nieuwe wet is losgelaten, relateren wij daar ook de verdeling van de geborgde zetels niet meer aan. De betalingsomvang speelt slechts een rol als controlefactor.

2. Zie ook het commentaar onder 1. Over de economische waarde merken wij nog het volgende op. De methode van economische waardebepaling is een goede weergave van de aard en de omvang van het door het waterschap te beschermen belang. Daarnaast is het een eenvoudige en transparante methode die aansluit bij de nieuwe financieringssystematiek (de kostentoedelings-systematiek). De methode Delfland is grotendeels gebaseerd op waardeverhoudingen. De wegen vallen onder de categorie ongebouwd. Bij het berekenen van de economische waarde van ongebouwd is bij de waarde van de wegen een correctiefactor gehanteerd, waardoor niet de totale vervangingswaarde van de wegen is meegenomen (maar 75%).
3. De economische waarde van de onroerende zaak heeft gediend als grondslag voor het bepalen van het belang. Vervolgens hebben wij gekeken of er bestuurlijke overwegingen zijn om dit te corrigeren. Net zomin als wij die voor de categorie natuur of ongebouwd hebben gevonden, zijn die naar ons oordeel ook niet aanwezig voor Bedrijfsgebouwd.
4. Voor wat betreft de suggestie om het aantal geborgde zetels te vergroten merken wij het volgende op. Wij zijn van mening dat het de ingezetenen een relatief groot aantal zetels in een, verkleind, algemeen bestuur dienen te hebben, om de volgende redenen.
 - De grote mate van veralgemenisering van de taakuitoefening door de waterschappen (brede taakinfilling en grote verwevenheid met de taken van het algemene bestuur zoals provincie en gemeente) rechtvaardigt een grote zeggenschap van de ingezetenen.
 - Het democratisch gehalte van verkiezingen is het grootst wanneer een zo groot mogelijk aantal zetels wordt bepaald door directe verkiezingen.

- Naarmate er meer zetels te verdelen zijn, is het aantrekkelijker voor belangengroeperingen om een lijst in te dienen. Het door de nieuwe wet geïntroduceerde lijstenstelsel komt dan het meest tot zijn recht. Dit betekent in de Drentse situatie dat wij in het reglement maximaal 7 respectievelijk 8 (Reest en Wieden) geborgde zetels toekennen.

5. Deze suggestie nemen wij over.

6. In artikel 40, eerste lid, van de Waterschapswet is bepaald dat ten minste 1 lid van het dagelijks bestuur een vertegenwoordiger van de specifieke categorieën is. In de toelichting op het reglement zullen wij hierover een opmerking maken.

Conclusie

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om de ontwerpreglementen voor de waterschappen aan te passen.

IV. Milieufederatie Drenthe, mede namens Milieufederatie Groningen, Natuur en Milieu Overijssel, Natuurmonumenten, Het Drentse Landschap en Staatsbosbeheer (hierna MF)

Ontvangen op 2 november 2007

Samenvatting zienswijze

De MF is van mening dat er sprake moet zijn van een evenwichtige verdeling van de geborgde zetels over de belangen van de 4 waterschappen. De ontwerpreglementen voldoen daar niet aan. Er wordt gepleit voor minimaal 2 zetels voor natuur in elk waterschap.

1. *Het huidige voorstel heeft tot gevolg dat het relatieve aandeel geborgde zetels fors toeneemt ten opzichte van de huidige situatie. Dit is niet in overeenstemming met de keuze voor een verdere democratisering van de waterschappen.*
2. *Het argument dat een klein algemeen bestuur de doelmatigheid en slagvaardigheid van de besluitvorming bevordert, is niet steekhoudend. De MF verwacht dat als de algemene besturen 30 zetels tellen, deze ook slagvaardiger zullen zijn dan de huidige besturen.*
3. *Het gebruik van de economische waarde als grondslag voor het bepalen van de aard en omvang van het belang doet geen recht aan artikel 13 van de Waterschapswet. Voor een doelmatig en functioneel bestuur is naar mening van de MF de belangrijkste criteria voor toekenning van de geborgde zetels:*
 - *de mate waarin de belangen afhankelijk zijn van het kwalitatieve en kwantitatieve waterbeheer;*
 - *de mate waarin de belangen een rol spelen in de aanpak van de grote opgaven waar waterschappen voor staan (KRW, Natura 2000, NBW etc.).*
4. *Het ontwerpbesluit leidt tot een onevenwichtige verdeling van zetels over de verschillende belangen, waarbij natuurbelang wordt ondergewaardeerd en het agrarische belang wordt overgewaardeerd. Naar het idee van de MF zijn de belangen voor de 3 categorieën in alle waterschappen min of meer gelijk. Een evenwichtige verdeling waarbij elke categorie minimaal 2 zetels toegekend krijgt is volgens de MF niet meer dan reëel. Afhankelijk van zwaarwegende argumenten kan een bepaald belang nog een extra zetel toegewezen krijgen.*

5. *Vanuit praktische overwegingen, zoals het ontbreken van vervanging bij ziekte, is het wenselijk om elke categorie 2 zetels te geven.*

Commentaar

1. Bij de totstandkoming van de wet hebben de provincies aangedrongen op het achterwege laten van de systematiek van geborgde zetels. Deze opvatting van de provincies werd niet voldoende breed gedragen en heeft niet geleid tot een aanpassing van de (ontwerp-)Waterschapswet.
2. Wij hebben bewust gekozen voor een verkleining van de algemene besturen. Hiermee sluiten wij aan bij de verkleining van de gemeenteraden en PS. Een verkleining van de huidige algemene bestuur is wenselijk. Een waterschap is geen algemene democratie, maar een functioneel bestuursorgaan, met een beperkte taak en een beperkt gebied. Wij zijn wel degelijk van mening dat met een verkleining de slagvaardigheid wordt vergroot.
3. (Zie zienswijze III, commentaar 1.)
Gelet op het feit dat het de trits belang-betaling-zeggenschap in de nieuwe wet is losgelaten, is het ook niet langer mogelijk de verdeling van geborgde zetels daaraan te verbinden.
Voor de waterschappen is gekozen voor een verdeling op basis van economische waarden. Deze methode biedt een goede grondslag om de aard en omvang te bepalen van het door het waterschap te beschermen belang. Daarnaast is het een eenvoudige en transparante methode die aansluit bij de nieuwe financieringssystematiek. Deze systematiek doet dan ook wel degelijk recht aan artikel 13, tweede lid, van de Waterschapswet. Immers, er wordt/valt zeer concreet een invulling te geven aan de mate van zeggenschap naar de aard en omvang van het te beschermen belang.
4. Tot op heden vormen de eigenaren van natuurterreinen geen aparte categorie. Ze hebben bij sommige waterschappen wel een kwaliteitszetel binnen de categorie eigenaren/ongebouwd. In de nieuwe systematiek worden zij erkend als een zelfstandige belangengroep. Dit is een belangrijke vooruitgang, want hiermee wordt hun positie in het bestuur versterkt. De provincie moet 7 tot 9 geborgde zetels over 3 specifieke categorieën verdelen. Dit is gebeurd op grond van de economische waarde. Deze methode geeft een goede weergave van de aard en omvang van het door het waterschap te beschermen belang. Er kunnen redenen zijn om een bestuurlijke correctie toe te passen. Net zomin als wij die voor de categorie ongebouwd of bedrijfsgebouwd hebben gevonden, zijn die naar ons oordeel ook niet aanwezig voor natuur. Met een verdeling op basis van economische waarde is 1 zetel het hoogst haalbare. De natuurorganisaties hebben de mogelijkheid om een lijst in te dienen voor de ingezetenenverkiezingen. Ze hebben aldus via het democratisch proces de mogelijkheid hun positie in het waterschapsbestuur te versterken.

In de Eerste Kamer is door de staatssecretaris het volgende gezegd over het bij voorbaat toekennen van 2 zetels aan de categorieën (handelingen Eerste Kamer van 6 maart 2007 21-647): "Het Bosschap heeft ervoor gepleit, iedere categorie ten minste 2 geborgde zetels te geven. Tot op heden vormen de eigenaren van natuurterreinen geen aparte categorie. In dit wetsvoorstel worden zij erkend als een zelfstandige belangengroep. Dit is een belangrijke vooruitgang, want hiermee wordt hun positie in het bestuur versterkt. De provincie moet 7 tot 9 geborgde zetels over 3 specifieke categorieën verdelen. Het Bosschap stelt voor bij wet aan te geven dat er voor iedere categorie ten minste 2 zetels zouden moeten zijn, maar dat doet mijns inziens geen recht aan de regionale verscheidenheid. Zo zal in de ene provincie bij het waterschap veel meer behoefte bestaan aan mensen van natuurbeheer, omdat daar veel natuurgebieden liggen, maar in een provincie met een waterschap dat te maken heeft met veel bedrijvigheid en industrie wordt meer ingezet op specifieke belangengroepen. Wij willen die beleidsvrijheid aan de provincies laten, gezien het regionale karakter van een en ander."

5. Over de plaatsvervangning wordt iets geregeld in het Waterschapsbesluit (AMvB). Dit vormt dus geen reden voor het toedelen van twee zetels aan de geborgde categorieën.

Conclusie

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om de ontwerpregelen voor de waterschappen aan te passen.

Bijlage

Zienswijzen ingediend bij GS van Groningen en bij GS van Overijssel op de ontwerpreglementen voor de waterschappen Hunze en Aa's, Noorderzijlvest, Reest en Wieden en Velt en Vecht.

GS VAN GRONINGEN

Bij GS van Groningen zijn ook zienswijzen ontvangen van de Kamer van Koophandel, de Milieu-federatie en de LTO. Deze hebben dezelfde strekking als de zienswijzen ingediend bij GS van Drenthe. Deze zienswijzen zijn niet opgenomen in deze bijlage.

De heer C.R. Kraai en mevrouw G.L. Kraai-Faber te Vlagtwedde

Samenvatting zienswijze

- 1. Bezwaar wordt gemaakt tegen het vervallen van de wettelijke bepalingen categorie gebouwd. Gesteld wordt dat dit betekent dat er geen rechtsmiddelen meer zijn bij eventuele nalatigheid (schade) van de waterschappen voor de categorie gebouwd.*
- 2. Bezwaar wordt gemaakt tegen het aanwijzen van LTO Noord als benoemende instantie voor de categorie ongebouwd. Reden is dat indieners zelf geen lid zijn van de LTO en dat de LTO alleen de belangen behartigen van bestuursleden en vrienden. Gesteld wordt dat de indieners het zelf kunnen en eventueel, zo nodig, zelf een deskundige kunnen aanwijzen.*

Commentaar

1. De categorieën worden in de nieuwe wet voorgeschreven (artikel 12 van de Waterschapswet). Dat is een gegeven waar de provincie vanuit moet gaan en waar in dit stadium niks meer aan valt te veranderen. Door het komen te vervallen van de categorie gebouwd verandert niks aan de bestaande rechtsmiddelen. De belanghebbenden bij gebouwd kunnen via het lijstenstelsel bij de categorie ingezetenen zetels trachten te verwerven.
2. Wettelijk wordt bepaald dat de provincie bij reglement de organisatie moet aanwijzen die de vertegenwoordigers van de categorie ongebouwd benoemd (artikel 14, eerste lid, van de Waterschapswet). Bij de aanwijzing van LTO Noord is rekening gehouden met de verschillende te vertegenwoordigen belangen, de organisatiegraad, representativiteit en dekkingsgraad. LTO Noord is een representatieve organisatie die continuïteit bezit en binnen het gebied van het waterschap een forse dekkingsgraad heeft en waarin vrijwel alle sectoren zijn vertegenwoordigd. In de toelichting op het reglement is opgenomen dat de LTO ook andere organisaties met gelijklopende belangen betreft bij de benoeming. De LTO legt de procedure die gehanteerd wordt voor de selectie en benoeming tijdig vast en deze wordt door het waterschap gepubliceerd, zodat het voor betrokkenen duidelijk is op welke wijze de benoeming tot stand komt. Ook kunnen kandidaten op dat moment hun interesse kenbaar maken. Uit de brief van 20 april 2007 van de staatssecretaris aan de Eerste Kamer (EK, 2006-2007, 30601, E, pagina 6) blijkt dat zij ten behoeve van een zorgvuldige procedure afspraken heeft gemaakt met LTO Nederland. Afsproken is dat er een procedure wordt ingericht waarin de representativiteit gewaarborgd is en er in de procedure een open kandidaatstelling is opgenomen. LTO Nederland is momenteel bezig dit protocol vorm te geven. Het kunnen vertrouwen op een zorgvuldige procedure en een open kandidaatstelling is een extra reden om een regionale afdeling van de LTO (LTO Noord) aan te wijzen als benoemde instantie. De LTO wordt zeer wel in staat geacht tot een representatieve benoeming te komen, waarbij de

vertegenwoordigers de belangen van de categorie ongebouwd kunnen behartigen.
De specifieke belangencategorieën hebben daarnaast de mogelijkheid om via het lijstenstelsel zetels te bemachtigen.

Conclusie

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om de tekst van het ontwerpreglement voor de waterschappen aan te passen.

De heer B.K. Kerbof, lid dagelijks bestuur Noorderzijlvest, Bedrijfsgebouwd waterschap Noorderzijlvest, en de heer H.L. Hilarides, lid dagelijks bestuur Hunze en Aa's, Bedrijfsgebouwd waterschap Hunze en Aa's

Samenvatting zienswijze

- 1. Met klem wordt verzocht de categorie bedrijven 3 zetels toe te kennen in de waterschapsbesturen. Taken van de waterschappen worden breder ingevuld, de omslag en de heffing stijgen navenant. De mate van betaling via omslag en heffing geeft duidelijk het belang van een categorie aan. Taken worden verricht om bepaalde belangen te behartigen en hiervoor wordt via kostentoedeling een heffing vastgesteld. Er is dus een duidelijke relatie tussen heffing, betaling en belang, ook als die losser wordt geïnterpreteerd dan vroeger. Wie groot belang heeft bij de taakuitoefening zal als categorie dienovereenkomstig betalen. De categorie bedrijven zal de grootste betalende partij zijn. Dit moet, gelet op de belangenverhoudingen tussen de categorieën leiden tot toekenning van ten minste 3 leden in de categorie bedrijven. Op grond van het functionele karakter is het een verkeerd uitgangspunt om bij de verdeling van geborgde zetels te kiezen voor de economische waarde van de onroerende zaak. Daarmee sluit je de zuiveringstaak uit, terwijl het gaat om een all-in waterschap (integraal). De waterzuivering bedraagt echter wel de helft van de begroting van het waterschap. De verdeling van geborgde zetels moet op bredere basis van watersysteembeheer en waterzuivering gebaseerd worden.*
- 2. In het gebied van de waterschappen bevindt zich de grootste economische concentratie in Noord-Nederland en in de andere waterschappen worden terecht wel 3 zetels aan bedrijven toegekend.*

Commentaar

- 1. In artikel 13, tweede lid, van de nieuwe Waterschapswet is vastgelegd, dat de aard en de omvang van het belang of de belangen die een categorie heeft bij de uitoefening van de taken van het waterschap in aanmerking worden genomen bij de bepaling van het aantal vertegenwoordigers van elk van de geborgde categorieën. De categorie bedrijfsgebouwd behartigt niet alleen de belangen van de eigenaren van bedrijfspanden (bescherming economisch belang), maar ook de belangen van lozers van bedrijfswater (volgt uit artikel 12, tweede lid, sub d en pagina 15 van de Memorie van Toelichting (MvT)). Bij de moderne invulling van de trits wordt rekening gehouden met beide hoofdtaken van het waterschap: de zorg voor het watersysteem en de zorg voor de afvalwaterzuivering. Doordat beide taken verschillende belangengroepen kennen en daarnaast de heffing op verschillende principes gebaseerd is, ligt het accent tegenwoordig op enerzijds de relatie belang-betaling (wie belang heeft, betaalt) en anderzijds op de relatie belang-zeggenschap (wie belang heeft, heeft zeggenschap) en minder op de relatie betaling-zeggenschap. Dat leidt ertoe dat niet meer vanzelfsprekend iedere belangencategorie die bij de betaling onderscheiden wordt ook een vooraf bepaald aantal zetels in het bestuur krijgt, zoals dat nu het geval is. De omvang van de betaling door een categorie is volgens de MvT als zelfstandig criterium uit het wetsartikel (artikel 13) geschrapt, omdat het geen direct afwegingscriterium meer is voor de mate van zeggenschap. Het feit dat bedrijven veel betalen voor de zuivering is gelegen in het feit dat er ook veel vervuild*

wordt. Het gegeven dat betaald wordt naar de mate van vervuiling kan op grond van de moderne invulling van de trits niet leiden tot het daardoor hebben van meer zeggenschap. Met het verdwijnen van de symmetrie in de categorieën bij betaling en zeggenschap is een directe relatie immers niet meer mogelijk. Op grond hiervan relateren wij de verdeling van de geborgde zetels niet meer rechtstreeks aan de betaling. Als grondslag voor het bepalen van het belang dat een categorie heeft bij de uitoefening van de taak van het waterschap dient een objectief criterium gehanteerd te worden. Dat is de economische waarde geworden.

Vervolgens is gekeken of er bestuurlijke overwegingen zijn om het zetelaantal te corrigeren. Net zo min als wij die voor de categorie natuur of ongebouwd hebben gevonden, zijn die naar ons oordeel ook niet aanwezig voor Bedrijfsgebouwd. Reden voor een bestuurlijke correctie zou gerechtvaardigd kunnen worden geacht indien bijvoorbeeld Ongebouwd weinig economische waarde zou hebben, terwijl die categorie in zeer grote mate inkomensafhankelijk is bij de taakuitoefening door het waterschap. Dit belang is heel specifiek en onderscheidt zich in die zin van het bedrijfsleven dat de taakuitoefening door het waterschap voor bedrijven een basisvoorwaarde is om te kunnen functioneren, maar de inkomensafhankelijkheid daar veel minder direct speelt. Gezien het grote areaal landbouwgrond in onze provincie, speelt deze bestuurlijke correctie geen rol. Gelet op het feit dat het adagium belang-betaling-zeggenschap in de nieuwe wet is losgelaten, relateren wij daar ook de verdeling van de geborgde zetels niet meer aan. De betalingsomvang speelt slechts een rol als controlefactor.

2. In de waterschappen die grenzen aan de waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's is inderdaad sprake van een andere zetelverdeling, die leidt tot 3 zetels voor Bedrijfsgebouwd. Deze toedeling is echter ook gebaseerd op de economische waarde, waardoor de grondslag hetzelfde is. Hier heeft verder ook geen bestuurlijke correctie plaatsgevonden.

Conclusie

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om te de tekst van de ontwerpreglementen voor de waterschappen aan te passen.

GS VAN OVERIJSSSEL

Bij GS van Overijssel zijn ook zienswijzen ontvangen van de Kamer van Koophandel, Milieufederatie en de LTO. Deze hebben dezelfde strekking als de zienswijzen ingediend bij GS van Drenthe. Deze zienswijzen zijn niet opgenomen in deze bijlage.

Natuur en Milieu Overijssel, mede namens Landschap Overijssel, Natuurmonumenten regio Flevoland-Overijssel, Staatsbosbeheer directie Oost, Overijssels Particulier Grondbezit en Milieufederatie Drenthe

Samenvatting zienswijze

De 6 organisaties zijn van mening dat de toedeling van de geborgde zetels niet in evenwicht is met aard en omvang van het belang van de verschillende categorieën. De toelichting op de reglementen wekt de indruk dat het principe uit de Waterschapswet, dat betaling geen criterium kan zijn, is gevolgd. Maar in tussen is economische waarde wel het enige afwegingskader dat voor de verdeling van de geborgde zetels is gehanteerd. Verdeling van de geborgde zetels moet nu plaatsvinden op basis van aard en omvang van het specifieke belang. De aard en omvang van het natuurbelang in het waterschapsbestuur wordt ten onrechte sterk ondergewaardeerd.

De waterschappen spelen een belangrijke rol in de aanpak van de grote opgaven, zoals de uitwerking van de Kaderrichtlijn water, het Nationaal bestuursakkoord water, Natura 2000, Aanpak toplijstgebieden verdroging, Functie volgt peil en de verdrogingsbestrijding. Hieruit volgt dat een goede vertegenwoordiging van natuurgebieden onmisbaar is. De natuur heeft een enorme intrinsieke waarde en een zeer hoge economische waarde als het gaat om beleving, gezondheid, recreatie, welzijn, leefomgeving, bron van schoon water en opvanggebied bij wateroverlast. Deze waarden komen niet tot uitdrukking in de waarde van de natuurgrond.

De 6 organisaties betreuren het dat GS niet zijn meegegaan met het voorstel van de waterschapsbesturen Groot Salland en Velt en Vecht om 2 geborgde zetels toe te kennen voor het natuurbelang. Zij vinden het onbegrijpelijk dat het waterschap Reest en Wieden, met 30% natuur in het waterschapsgebied, slechts 1 zetel voor natuur krijgt, tegen 4 voor landbouw en 3 voor bedrijven. Ook vinden zij het onbegrijpelijk dat het waterschap Regge en Dinkel, met zoveel natuur, EHS en Natura 2000-gebieden, maar liefst 4 zetels voor landbouw en bedrijven, tegen slechts 1 voor de natuurbelangen.

Volgens de 6 organisaties houdt een evenwichtige afweging van alle belangen in dat er voor alle 3 sectoren in principe 2 zetels worden gereserveerd. Overigens is het ook vanuit praktische overwegingen, zoals het ontbreken van een vervangingsregeling bij bijvoorbeeld ziekte of de mogelijkheid om je kandidaat te stellen als DB-lid, wenselijk om iedere categorie ten minste 2 zetels toe te kennen.

Afhankelijk van zwaarwegende argumenten kan een bepaald belang nog een derde zetel toegewezen krijgen. Gezien het enorme natuurbelang bij de Overijsselse waterschappen is het heel denkbaar dat bij deze waterschappen de derde zetel voor het belang natuur wordt gereserveerd.

Commentaar

Als grondslag voor het bepalen van de mate van het belang hebben wij gekozen voor de economische waarde van de onroerende zaak. Toepassing van deze ook voor de belastingheffing gebruikte methode vormt een eenvoudige en transparante methode om te komen tot een zetelverdeling. Deze methode wordt het meest adequaat geacht om de aard en de omvang van de verschillende bij de taakuitoefening van het waterschap betrokken belangen te vertalen naar bestuurszetels. Een betere objectieve methode om tot weging van ongelijksoortige belangen van Bedrijven, Ongebouwd en Natuur te komen, zien wij niet. De toegepaste methode heeft geleid tot 1 zetel voor de categorie natuurterreinen. Meer zetels toekennen kan alleen als de aard van het belang dat rechtvaardigt. Wij zien daar geen aanleiding voor. Ook bevat de zienswijze geen overtuigende argumenten op dit punt.

De zienswijze veronderstelt een tegenstrijdigheid tussen enerzijds het toegepaste wettelijke principe dat betaling geen criterium kan zijn en anderzijds het feit dat de economische waarde wel als criterium voor de verdeling van de geborgde zetels is gehanteerd. Wij wijzen op het verschil tussen betaling en economische waarde als afwegingscriteria voor de mate van zeggenschap. Betaling staat voor de hoeveelheid waterschapsbelastingen die een bepaalde categorie aan het waterschap afdraagt. De economische waarde van de totale hoeveelheid onroerende zaken van een specifieke belangencategorie staat voor de aard en omvang van het belang van die categorie bij de taakuitoefening van het waterschap.

Wij zijn het eens met het standpunt dat de waterschappen een belangrijke rol vervullen in de aanpak van de genoemde grote opgaven. Deze opgaven dienen echter niet alleen de belangen van de eigenaren van natuurterreinen. Zij dienen ook de belangen van de andere, in het waterschapsbestuur vertegenwoordigde belangencategorieën. En ook de in de zienswijze genoemde waarden als beleving, gezondheid, recreatie, welzijn, leefomgeving, bron van schoon water en opvanggebied bij wateroverlast, kunnen niet exclusief worden geclaimd door de categorie natuurterreinen. Zij maken eveneens deel uit van de belangen waar de andere categorieën voor staan. Bepalend voor de zeteltoedeling is het belang van de desbetreffende categorie bij de taakuitoefening door het waterschap, niet het belang van het waterschap of de samenleving bij in casu natuurterreinen.

Het standpunt van de organisaties dat een evenwichtige afweging van alle belangen inhoudt dat er voor alle drie sectoren in principe 2 zetels worden gereserveerd, delen wij niet. Een zodanige toedeling past niet bij de wettelijke methodiek die uitgaat van de mate van het belang bij het waterschap. Derhalve dient dit voorstel niet te worden overgenomen.

Ten slotte onderschrijven wij de visie van de staatssecretaris dat 1 zetel voor de categorie natuurterreinen een belangrijke stap vooruit is, waarmee het belang van de natuurterreinen bij de taakuitoefening door het waterschap voldoende is gewaarborgd. Bovendien kunnen de organisaties een lijst indienen voor de ingezetenenverkiezingen. Ze kunnen aldus via het democratisch proces proberen hun positie in het waterschapsbestuur verder te versterken. Over de plaatsvervangende wordt iets geregeld in het waterschapsbesluit (AMvB). Dit vormt dus geen reden voor het toedelen van minimaal 2 zetels.

Conclusie

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om de tekst van de ontwerpreglementen voor de 4 waterschappen aan te passen.

Bosch

Samenvatting zienswijze

Bij de zetelverdeling wordt de oude relatie betaling-zeggenschap gehandhaafd: de financiële belangen worden als uitgangspunt genomen bij het uitdrukken van het belang van een specifieke categorie. Met als direct gevolg dat het specifieke belang van natuurterreineigenaren het onderspit delft. Dit doet geen recht aan artikel 13, tweede lid, van de nieuwe wet. Dat zegt dat voor de verdeling van de geborgde zetels moet worden gekeken naar de aard en omvang van de specifieke belangen.

Het Bosch pleit voor een evenwichtige verdeling van de geborgde zetels over de specifieke belangen in de nieuwe reglementen. Het voert daarvoor de volgende 3 argumenten aan.

Allereerst is het belangrijk om terug te gaan naar het uitgangspunt waarom in de nieuwe wet geborgde zetels zijn ingesteld naast de gekozen zetels. Het instellen van geborgde zetels is gebaseerd op het feit dat deze 3 categorieën eigenaren voor hun bedrijfsvoering direct afhankelijk zijn van het kwalitatieve en kwantitatieve watersysteem en dus van de activiteiten van de waterschappen. Deze afhankelijkheid geldt ook in hoge mate voor het natuurbeheer door natuurterreineigenaren, zoals blijkt uit de grote hoeveelheid verdroogde natuurgebieden in Nederland. De belangen van de specifieke categorieën kunnen daarom als min of meer gelijkwaardig worden beschouwd. Om hier recht aan te doen, dienen aan iedere categorie ten minste 2 zetels te worden toegekend. Hierdoor kunnen de directe belangen van de specifieke categorieën evenredig doorklinken in een waterschap. Afhankelijk van de specifieke situatie van een waterschap en andere zwaarwegende argumenten kan aan een specifiek belang vervolgens een derde zetel worden toegewezen.

Daarnaast is het vanuit praktische overwegingen, zoals het ontbreken van een vervangingsregeling bij ziekte en het kunnen bemensen van de diverse commissies, eveneens wenselijk om iedere categorie ten minste 2 zetels toe te kennen.

Ten slotte worden door middel van de democratisch gekozen bestuursleden de algemene belangen zoals wonen, werken, landbouw, natuur, landschap en recreatie in het waterschapsgebied, gewaarborgd. Het staat een ieder vrij om deel te nemen aan deze algemene waterschapverkiezingen en om via een lijst aanvullende zetels te verkrijgen.

Commentaar

Zie commentaar bij de zienswijzen van Natuur en Milieu Overijssel.

Conclusie

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om de tekst van de ontwerpreglementen voor de 4 waterschappen aan te passen.

Kamer van Koophandel Oost-Nederland, mede namens VNO NCW Overijssel en MKB Oost-Nederland

Samenvatting zienswijze

Het bedrijfsleven heeft belang bij:

- een efficiënt, kosteneffectief én veilig waterbeheer, zowel in kwantitatieve als in kwalitatieve zin;
- een kosteneffectieve en adequate waterzuivering;
- een directe relatie tussen belang, betaling en zeggenschap;
- een reële vertaling en toepassing van Europese, landelijke en provinciale regelgeving zonder daarbij extra regelgeving te bedenken;
- het niet verstoord worden van de ontwikkelingsmogelijkheden van bedrijven bij ruimtelijke opgaven, bijvoorbeeld in verband met waterberging.

Het bedrijfsleven levert hiervoor dan ook een aanzienlijke financiële en materiële bijdrage aan de waterschappen. Maar liefst 30% van de inkomsten van waterschappen wordt door het bedrijfsleven en de landbouw opgebracht. Het wetsvoorstel heeft tot gevolg dat tegenover dit grote belang en de forse financiële inbreng van het bedrijfsleven niet langer voldoende zetels staan in het waterschapsbestuur.

Invulling van de categorie bedrijfsgebouwd in de nieuwe bestuurssamenstelling

Waterschap	Voorgestelde omvang algemeen bestuur	Aantal geborgde zetels	Bedrijven
Groot Salland	25	8	3
Velt en Vecht	21	7	3
Reest en Wieden	23	8	3
Regge en Dinkel	27	9	4

Bovenstaande verdeling heeft onze instemming, mede gezien ons overleg met de vertegenwoordigers Bedrijfsgebouwd in de genoemde waterschapsbesturen.

Verder geeft de Kamer van Koophandel aan dat het 1 geborgde zetel Bedrijfsgebouwd in de dagelijkse besturen wenst.

Commentaar

Bovenstaand overzicht geeft precies weer wat de omvang van de algemene besturen, de aantallen geborgde zetels en het aantal geborgde zetels voor de categorie bedrijven moeten zijn. Wij zijn verheugd dat de vertegenwoordigers van het bedrijfsleven instemmen met de gekozen verdeling. Zie voor onze opvatting over de relatie betaling-zeggenschap het commentaar bij de zienswijze van het waterschap Groot Salland.

Tenslotte merken wij op dat de provincie niet gaat over de samenstelling van het dagelijks bestuur. Dat is een verantwoordelijkheid van het algemeen bestuur van het waterschap.

Conclusie

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om de tekst van het ontwerpreglementen voor de waterschappen aan te passen.